

RETTELSESBLAD

(Dette rettellesblad erstatter tidligere omdelt betænkning dateret den 20. maj 2014. Der er foretaget en mindre sproglig korrektion i afsnit 4 i den danske version)

BETÆNKNING

Afgivet af Erhvervsudvalget
vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut straks at iværksætte udarbejdelsen af en samlet plan, der har til formål varigt at bekæmpe arbejdsløsheden.

Planen skal indbefatte aktivering af passive midler i Anlægs- og Renoveringsfonden, forøgelse af midler til servicekontrakter til bygdeproduktionsanlæg samt en forøgelse af fiskekvoterne, hvor dette skønnes forsvarligt og muligt. Planen skal forelægges

Inatsisartut på indeværende Inatsisartutsamling.

(Siumuts og Atassuts Inatsisartut medlemmer)

Og

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at forelægge Inatsisartut en samlet konkret handlingsplan med henblik på en snarlig og permanent nedbringelse af den store arbejdsløshed.

(Inuit Ataqtigiits, Partii Inuits, Partii Naleraqs Inatsisartut medlemmer)

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Knud Kristiansen	(A)	formand
Inatsisartutmedlem Ruth Heilmann	(S)	næstformand
Inatsisartutmedlem Andreas Uldum	(D)	
Inatsisartutmedlem Aqqaluaq B. Egede	(IA)	
Inatsisartutmedlem Saxtorph Didriksen	(S)	Suppleant

1. Forslagenes indhold og formål

Begge beslutningsforslag har som en målsætning, at Naalakkersuisut pålægges hurtigst muligt at fremlægge initiativer, der har til hensigt at nedbringe og bekæmpe arbejdsløshed. Begge forslag oplister i deres begrundelser og afstemningstema en række indsatsområder for en umiddelbar indsats. Begge beslutningsforslag rummer et ønske om, at disse initiativer forelægges for Inatsisartut via en handlingsplan. Koalitionen anfører i pkt. (20), at de ønsker at planen forelægges på nærværende samling (FM14). Der er ikke i pkt. (21) anført en konkret tidsramme for fremlæggelse af en handlingsplan til bekæmpelse af arbejdsløshed.

2. Forslagenes førstebehandling i Inatsisartut

Af debatten og ordførerindlæg fremgik det, at der var et fælles ønske i Inatsisartut, om at arbejdsløshedsproblematikken skulle tages alvorligt, og at der var et konkret behov for politiske initiativer både på lang og kort sigt. Naalakkersuisut bebudede i sit svarnotat, at det agtede via diverse omrokeringer imellem forskellige konti blandt andet i Anlægs og renoveringsfonden, at afsætte omkring 174. mio. kr. til en umiddelbar ledighedsbekæmpelse. Naalakkersuisut fandt anledning til at støtte op om koalitionsens beslutningsforslag jf. pkt. 20. Naalakkersuisut indstillede oppositionens forslag jf. pkt. 21 til forkastelse.

3. Udvalgets behandling af forslagene

Indledningsvis skal udvalget gøre opmærksom på, at det ikke agter, at genbehandle eller gå konkret ind de problemstillinger Inatsisartuts Finans og Skatteudvalg har overvejet og inddraget i forbindelse med sin behandling af bevillingsansøgningen. Erhvervsudvalget vil i denne sammenhæng blot konstatere, at der nu er bevilliget midler, der er målrettet til en umiddelbar og øjeblikkelig bekæmpelse af ledigheden. Erhvervsudvalget tager i denne sammenhæng, derfor Finans og Skatteudvalgets beslutning herom til efterretning.

Erhvervsudvalget vil derimod forholde sig mere overordnet til målsætningerne i de to fremsatte beslutningsforslag. Det fremgår af begge beslutningsforslag og flere af partiernes ordførerindlæg, at der peges på mangfoldige muligheder for at iværksætte en lang række tiltag på forskellige politikområder her i blandt:

Fiskeriområdet fokus på en forbedring og renovering af bygdeindhandlingsanlæg, dette med henblik på at nedbringe arbejdsløsheden i bygder og yderdistrikter.

Fokus på en bedre udnyttelse af vores levende ressourcer, herunder torsk og en forstærket indsats i forhold til forsøgsfiskeri. Et flertal i udvalget bestående af Siumut og Atassut

opfordrer Naalakkersuisut til at give mulighed for at øge torskekvoterne. At Naalakkersuisut bemyndiges til at øge torskekvoterne uden at man nødvendigvis afsætter særlige midler til arbejdsløshedsbekæmpelsen. Her tænkes på det kystnære fiskeri efter torsk.

Fokus på en øget forædling af hjemmehørende råvarer, med henblik på at styrke arbejdsløshedsbekæmpelse i bygder og yderdistrikter. At Naalakkersuisut bemyndiges til at indgå serviceaftale i samarbejde med Finansudvalget.

At Naalakkersuisut skal bane vej for, at fritidsfiskere gives tilladelse til uhindret indhandling af forskellige fiskearter.

Fokus på at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden. Flertallet i udvalget bestående af Siumut og Atassut mener, at man skal samarbejde bredt med kommunerne om de allerede eksisterende indsatser, såsom Timi Asimi, Piorsaaviit og familiecentre samt om oprydning og opsamling af affald i byerne og bygderne.

Fokus på hjemmehørendes tilgodeses ved licitationer.

Fokus på en opstrammet kontrol, så brug af ulovlig udenlandsk arbejdskraft forhindres.

3.1 En del af indsatsønskerne i de to beslutningsforslag er delvist imødekommet

Det ses af Naalakkersuisuts svarnotat, at nogle af de efterlyste initiativer fra forslagsstillerne er delvist imødekommet ved allerede eksisterende bevillinger på finansloven og ved den konkrete udmøntning af de 174. mio. kr. til beskæftigelsesfremmende initiativer. Naalakkersuisut bebuder derudover i svarnotatet, at det agter at fremlægge en langsigtet beskæftigelsesstrategi i forbindelse med fremsendelsen af Finanslovsforslaget for 2015.

Udvalget finder Naalakkersuisuts initiativ for positivt set i lyset af den nuværende situation på arbejdsmarkedet, der kalder på både umiddelbare såvel som langsigtede løsninger. Det er udvalgets principielle holdning, at Naalakkersuisuts kommende beskæftigelsesstrategi også bør forholde sig til de tanker og ønsker til de initiativer, partierne har fremsat i deres ordførerindlæg og de to beslutningsforslag, således at de politiske ønsker og ideer kan sættes ind i en struktureret ramme og samordnes med de langsigtede planer, Naalakkersuisut er i gang med at udforme. Det er vigtigt at den fremtidige indsats imod arbejdsløshed er koordineret og fremstår samlet og med den bredest mulige politiske støtte og opbakning, således at hovsa løsninger og tilfældige indgreb efterfølgende kan undgås.

3.2 Den reelle arbejdsløshed

FM2014/20/21

J.nr.01.25.01/14FM-LABU-00020

J.nr.01.25.01/14FM-LABU-00021

J.nr.01.36.02.03-00113

Udvalget noterer sig, at alle umiddelbare oplysninger peger i retning af, at arbejdsløsheden er stigende i det grønlandske samfund, en udvikling udvalget i lighed med forslagsstillerne beklager. Et officielt tal på ca. 4400 ledige er måske ikke en helt præcis opgørelse af den reelle arbejdsløshed.

Det er i denne sammenhæng vigtig mere præcist at få kortlagt, hvor mange af de er personer, der i dag står officielt opført som arbejdsledige, der i realiteten er egnet til at påtage sig et arbejde. Udvalget noterer sig, at der benyttes et matchgruppesystem, hvori de arbejdsløse kategoriseres efter hvor parate de er til at være på arbejdsmarkedet. I rapporten "Evaluering af den ekstraordinære indsats for ledige 2012" er de daværende ledige opdelt efter matchgrupper.

	Ikke kategoriseret *	Matchgruppe-1	Matchgruppe-2	Matchgruppe-3	I alt
Kommunia Kujalleq	129	266	76	37	508
Kommuneqarfik Sermersooq	13	593	360	142	1.108
Kommunia Qeqqata	32	339	103	26	500
Qaasuitsup Kommunia	9	823	206	66	1.104
I alt	183 (8,5%)	2021 (62,1%)	745 (21,7%)	271 (7,8%)	3.220

Det kan ses i figuren, at ud af 3.220 arbejdsledige var 2021 personer i matchgruppe 1. Det vil sige at de umiddelbart var klar til at træde ud på arbejdsmarkedet, så snart der er ledig stilling til rådighed. For de øvrige arbejdsledige skal der iværksættes forskellige tiltag, før de er klar til arbejdsmarkedet, så den reelle arbejdsløshed i 2012 kan i denne sammenhæng siges at være på omkring 2021 personer, fordi disse personer måske bortset fra et kursus og uden nogen særlige former for indsats umiddelbart kan træde ind i en stilling, når de finder en sådan. Udvalget bemærker at Naalakkersuisut omkring tallene i figuren siger følgende i rapporten:

"Det skal bemærkes, at departementet vurderer, at der er for mange personer, som registreres som værende i matchgruppe-1. For at sikre en mere præcis matchgruppering af de ledige afholder departementet derfor kursus i at kategorisere de ledige korrekt. (Evaluering af den ekstraordinære beskæftigelsesindsats 2012 s. 17)"

Ovenstående viser, at der skal udvises en vis forsigtighed inden, der konkluderes for håndfast omkring arbejdsløsheden i reelle tal. Udvalget finder, at der i forbindelse med den langsigtede indsats, som Naalakkersuisut er i gang med at forberede, også bør fokuseres på forsæt at følge op på indsatsen med at fintune matchgruppesystemet.

Udvalget vil anse det som naturligt, at en forsæt fokus på at forbedre positionen i matchgruppesystemet, vil indgå i Naalakkersuisuts langsigtede beskæftigelsesindsats. Den løbende bekæmpelse af arbejdsløsheden bør baseres de bedst mulige data. Det er i denne sammenhæng også vigtigt, at den kommende politiske drøftelse af arbejdsløshedsbekæmpelse på EM14 ikke kommer til at foregå på baggrund af myter, men på baggrund af en nærmere præcisering af antallet af ledige i matchgruppe 1 eftersom det er den gruppe, hvor behovet for et arbejde er allermost presserende.

3.3 Bekæmpelse af arbejdsløshed på lang og kort sigt

Som sagt vil Erhvervsudvalget ikke forholde sig konkret til Naalakkersuisuts ansøgning til Finans og Skatteudvalget og den efterfølgende udmøntning af midlerne. Udvalget vil blot nøjes med at konstatere, at de frisatte midler til arbejdsløshedbekæmpelse, har karakter af en midlertidig indsats, der akut kan medvirke til at nedbringe arbejdsløsheden. Udvalget finder at der er behov for, at der tænkes langsigtet og strukturpolitisk når det gælder bekæmpelse af arbejdsløsheden. Naalakkersuisuts initiativ med at afsætte 174. mio.kr. kan siges at være svaret på den korte bane. Naalakkersuisut har som førnævnt bebudet, at det i forbindelse med finanslovsforhandlingerne til EM15 agter at fremsætte en langsigtet plan til bekæmpelse af arbejdsløsheden.

3.4 I relation til Naalakkersuisut langsigtede plan

Udvalget finder at denne kommende handlingsplan fra Naalakkersuisut også bør indeholde et eller flere forslag til en samordnet indsat på alle de politikområder, beslutningsforslagene og ordfører indlæggene efterlyste ved dette forslags 1. behandling.

Naalakkersuisut bør blandt andet også afsøge og metodisk udpege de af ordførerne nævnte politikområder for mulige initiativer, der er egnet til at iværksættes inden for en kort tidshorisont i relation til forelæggelse i forbindelse med Finanslovsforslaget for EM15.

Udvalget skal i denne sammenhæng særligt henviser til problemet med at få et realistisk afløb på byggeprojekter i anlægs og renoveringsfonden, så dette forhold ikke virker hæmmende for en kontinuerlig beskæftigelse i byggebranchen.

Planen bør endvidere indeholde et udkast til et tænkeligt handlings- og lovreforms katalog, der peger fremadrettet ind i de nærmeste år. Dette med henblik på at præsentere Inatsisartut for en mere strukturpolitisk tilgang til bekæmpelse af ledigheden i det grønlandske samfund. Flertallet i udvalget bestående af Siumut og Atassut opfordrer endvidere til, at der under arbejdet med udvidelse af indhandlingsanlæggene arbejdes for en koordineret tilsikring af tilstrækkelig forsyning med vand og el til indhandlingsanlæggene.

Arbejdsløshed er et alvorligt problem for det menneske, der rammes. Arbejdsløshed påvirker hele tilværelsen, den rammer det enkelte menneske på dets værdighed og selvtilid og ikke mindst kan arbejdsløshed have en alvorlig konsekvens for en families økonomi. Det fremgik tydeligt under debatten, at alle partier støttede op om en bekæmpelse af arbejdsløshed. Der blev udtrykt et principielt ønske på tværs af partiskel om, at stå sammen for at løse dette vigtige samfundsproblem. En stigende arbejdsløshed er et problem, der kræver handling både nu og på lang sigt.

Flertallet i udvalget bestående af Siumut og Atassut opfordrer Naalakkersuisut til, at man ved fælles finansiering realiserer mulighederne for en mandtimeordning i samarbejde med kommunerne. At man baner vejen for en ordning som er egnet til, arbejdsledige kvinder og mænd.

Flertallet i udvalget bestående af Siumut og Atassut opfordrer endvidere Naalakkersuisut til at arbejde for, at man hurtigt baner vejen for en øget selvforsyning inden for landbrug og drivhusdrift.

4. Udvalgets indstillinger

Flertallet fra Siumut og Atassut fremsætter følgende ændringsforslag til punkterne 20 og 21: Forslag til inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut i samarbejde med Finansudvalget og med henblik på en generel nedbringelse af antallet af arbejdsledige pålægges hurtigst muligt at iværksætte de initiativer og projekter, som blev anført i koalitionspartiernes ordførerindlæg til 1. behandlingen af pkt. 20 og 21 under FM2014.

Et mindretal i udvalget bestående af repræsentanten for Demokraterne indstiller de oprindelige forslag til forkastelse, og indstiller nedenstående ændringsforslag til vedtagelse:

Demokraterne konstaterer, at ledighedstallene bliver ved med at stige på trods af, at både den tidligere og den nuværende koalition har brugt mange midler på ekstraordinære

beskæftigelsesindsatser. Det fortæller os, at den nuværende kortsigtede måde at bekæmpe arbejdsløshed på er forkert, da man ikke er i stand til at skabe varige arbejdspladser.

Vi er i stedet nødt til at tænke langsigtet. Det betyder, at vi skal gøre det mere attraktivt at arbejde således, at det altid skal kunne betale sig at være en aktiv del af arbejdsmarkedet frem for at være på passiv forsørgelse. Derfor mener vi, at der skal indføres et beskæftigelsesfradrag og at indkomstkatten skal sænkes.

Herudover er det vigtigt, at det bliver attraktivt at drive virksomhed, og det skal være lettere at opstarte sin egen virksomhed. Derfor mener vi, at selskabsskatten skal sænkes og afskrivningsreglerne skal forbedres til fordel for virksomhederne.

På denne måde sikrer vi, at både arbejdstagere og arbejdsgivere får bedre forhold. Det vil være til gavn både for den enkelte, for virksomhederne og for samfundet som helhed. Herudover vil der være tale om en løsning, der virker på lang sigt, og ikke en kortsigtet lappeløsning, som de to beslutningsforslag er udtryk for. Demokraterne stiller på denne baggrund følgende ændringsforslag:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde en handlingsplan til en langsigtet bekæmpelse af arbejdsløshed, der skal indeholde følgende elementer:

- En skattereform, der sænker indkomstkatten, sænker selskabsskatten, forbedrer afskrivningsmulighederne for virksomheder og hvor der bliver indført et beskæftigelsesfradrag.
- Konkrete initiativer til, hvordan det kan blive mere attraktivt at opstarte og drive sin egen virksomhed.
- Konkrete initiativer til, hvordan de nuværende ledige kan opkvalificeres, så de bliver attraktive for virksomhederne.

Et mindretal i udvalget bestående af repræsentanten for Inuit Ataqatigiit fremkommer med følgende ændringsforslag til punkterne 20 og 21:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut at udarbejde en strategi med henblik på en snarlig og varig nedbringelse af den omfattende arbejdsledighed specielt med fokus på unge, som er gået i stå, herunder udarbejde en strategi i samarbejde med

kommunerne, således at de ledige på hele kysten kategoriseres imellem dem som overhovedet ikke kan arbejde, og dem der umiddelbart er i stand til at påbegynde et arbejde.

idet der hertil bemærkes:

Pkt. 20 og pkt. 21, som er forslag til bekæmpelse af den største arbejdsløshed nogensinde, er forbløffende blevet behandlet på et forkert grundlag i Erhvervsudvalget. Inuit Ataqatigiit accepterer på ingen måde at Inatsisartut har henvist punktet om arbejdsløshedsbekæmpelse til Erhvervsudvalget.

Udvalget har ikke behandlet pkt. 20 og pkt. 21, på trods af at partierne på baggrund af den store arbejdsløshed har henvist punkterne til behandling i udvalget. Betænkningen er udfærdiget før end punkterne er blevet drøftet af udvalgsmedlemmerne. Hvordan kan man udarbejde en betænkning, når udvalget end ikke har behandlet emnet. Dette er en helt ny fremgangsmåde, som vi ikke har været ude for før. Inuit Ataqatigiit er stærkt imod denne fremgangsmåde.

Koalitionens store misforståelse har fatale konsekvenser for samfundet, ikke mindst set i forhold til ledige, der har brug for en løsning. Fra Inuit Ataqatigiit skal vi på det kraftigste påtale at koalitionen som begrundelse udtaler at punkterne 20 og 21 har været behandlet af Finansudvalget. Dette er på ingen måde rigtigt og er en fejl. Således er de førnævnte punkter ikke blevet behandlet af Inatsisartutudvalg. Hvis man tror at punkterne er blevet behandlet af Finansudvalget er det en fejl.

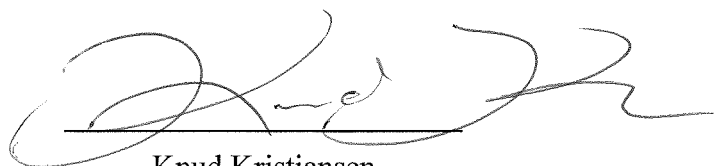
Oppositionen kom med et forslag, som er af vital betydning for bekæmpelse af arbejdsløsheden, men som blev afslået. Vi indbød ellers koalitionen til et samarbejde for at komme de tilbagevendende problemer med unge som går i stå, matchgruppensystemet og ulige behandling af kvinder og mænd til livs. Men koalitionen stoppede arbejdet og en færdigudarbejdet betænkning blev fremlagt for udvalget før Erhvervsudvalget overhovedet var startet med sit arbejde. Det vil sige at betænkningen ikke er udarbejdet af politikerne selv og bliver anset som noget der blot skal godkendes. Dette kan ikke accepteres.

Dette er særdeles forundrende. Under 1. behandlingen af punktet i Salen, blev sagen henvist af Inatsisartut med anmodning om at samle op på de punkter man kan opnå enighed om. Det mærkelige er at det er koalitionen som har været i fronten med at der skal laves en betænkning uden en drøftelse af en samlet plan for bekæmpelse af arbejdsløsheden. Inatsisartutudvalgene har en forretningsorden der udstikker nogle regler.

Der har ikke været muligt at arbejde ud fra dette. Udvalget er forpligtet til at undersøge og afklare så meget som muligt. Koalitionen lader hånt om dette og endnu mere forundrende er det at de har vedtaget deres eget forslag uden overhovedet at have drøftet det. Oppositionen foreslog jo ellers at Naalakkersuisut pålægges at forelægge Inatsisartut en samlet konkret handlingsplan med henblik på en snarlig og permanent nedbringelse af den store arbejdsløshed.

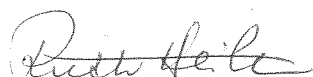
Men koalitionen afslår forslaget, og vil alene godkende deres eget forslag. Dette er meget forundrende. Vi tager på det kraftigste afstand fra denne uacceptable fremgangsmåde. Man kan sige at målene i forhold til arbejdsledige derved er blevet tilintetgjort. Det var hvad Inuit Ataqatigiit havde som mindretalsudtalelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

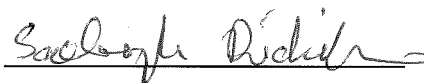
Knud Kristiansen

Formand

Ruth Heilmann

Næstformand

Saxtorph Didriksen

Andreas Uldum

Aqqaluaq B. Egede